

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2.5.1972 tarih ve 1586 sayılı “Deniz GEZMİŞ, Yusuf ASLAN ve Hüseyin İNAN’ın Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanun’un Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifimi ve gerekçesini sunuyorum.

Gereğini saygı ile arz ederim.

23/04/2003

Ahmet Güryüz KETENCİ

İstanbul Milletvekili

2.- Hasan AYDIN	İstanbul Milletvekili
3.- İzzet ÇETİN	Kocaeli Milletvekili
4.- Güldal OKUDUCU	İstanbul Milletvekili
5.- Yakup KEPENEK	Ankara Milletvekili
6.- Nurettin SÖZEN	Sivas Milletvekili
7.- Orhan SÜR	Balıkesir Milletvekili
8.- Muharrem TOPRAK	İzmir Milletvekili
9.- Sedat PEKEL	Balıkesir Milletvekili
10.- Vezir AKDEMİR	İzmir Milletvekili
11.- Mehmet Uğur NEŞŞAR	Denizli Milletvekili
12.- M. Ziya YERGÖK	Adana Milletvekili
13.- Eşref ERDEM	Ankara Milletvekili
14.- Mustafa YILMAZ	Gaziantep Milletvekili
15.- Ahmet YILMAZKAYA	Gaziantep Milletvekili
16.- Erdal KARADEMİR	İzmir Milletvekili

17.- Hüseyin ÖZCAN
18.- Feramus ŞAHİN
19.- Orhan Ziya DİREN
20.- Kemal DEMİREL
21.- M. Vedat MELİK
22.- Mehmet KÜÇÜKAŞIK
23.- Bihlun TAMAYLIGİL
24.- Sıdika AYDOĞAN
25.- Halil AKYÜZ
26.- Mehmet YILDIRIM
27.- Özlem ÇERÇİOĞLU
28.- A. Rezzak ERTEN
29.- Turan TÜYSÜZ
30.- Memduh HACIOĞLU
31.- İsmail ÖZAY
32.- Şevket GÜRSOY
33.- İsmet ATALAY
34.- Ali Cumhur YAKA
35.- Ufuk ÖZKAN
36.- Erdoğan KAPLAN
37.- Atilla BAŞOĞLU
38.- Mustafa SAYAR
39.- Kemal SAĞ
40.- Hakkı ÜLKÜ
41.- Mustafa GAZALCI
42.- Bülent TANLA
43.- Kemal KILIÇDAROĞLU
44.- Muharrem KILIÇ

Mersin Milletvekili
Tokat Milletvekili
Tokat Milletvekili
Bursa Milletvekili
Şanlıurfa Milletvekili
Bursa Milletvekili
İstanbul Milletvekili
İstanbul Milletvekili
İstanbul Milletvekili
Kastamonu Milletvekili
Aydın Milletvekili
İzmir Milletvekili
Şanlıurfa Milletvekili
İstanbul Milletvekili
Çanakkale Milletvekili
Adıyaman Milletvekili
İstanbul Milletvekili
Muğla Milletvekili
Manisa Milletvekili
Tekirdağ Milletvekili
Adana Milletvekili
Amasya Milletvekili
Adana Milletvekili
İzmir Milletvekili
Denizli Milletvekili
İstanbul Milletvekili
İstanbul Milletvekili
Malatya Milletvekili

GEREKÇE

Eski çağlardan günümüze miras kalmış olan ölüm cezası, dünyada en çok tartışılan cezalardan biridir. O nedenle dünyada pek çok ülke geriye dönüşü olmayan bu cezayı yasalarından çıkarmış bulunmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları sözleşmesine eklenen 6 no'lu protokol'de "ölüm cezalarının kaldırılması ve hiç kimsenin böyle bir cezaya çarptırılıp idam edilmemesini" bazı istisnalar dışında hükme bağlamıştır. Geçtiğimiz günlerde aynı sözleşme, 6 no'lu protokolle öngörülen istisnaları'da kaldırarak idam cezasının tamamen yasaklanması için 13 no'lu protokolu hazırladı ve imzaya açtı.

Ülkemizde ise Avrupa Birliği uyum sürecinin de etkisi ile Anayasamızda yapılan değişiklikle "Savaş, yakın savaş ve terör suçları dışında" idam cezası verilmeyeceği Anayasa hükmü haline getirilmiştir.

Bugün gerek siyaset dünyasında, gerekse adliye, basın-medya ve üniversite çevrelerinde; anayasamızda yapılan bu değişiklikler doğrultusunda yasalarımızdan idam cezalarının tamamen kaldırılması için yoğun tartışmalar sürmektedir.

Idam cezalarının infaz edildiği zamanlarda, siyasi konjonktürde mutlaka daha açık faşizan baskılar uygulayan iktidarlar mevcuttur. Esasen Türkiye'de normal zamanlarda idam cezası infaz edilmemektedir. Nitekim 1984 yılından bu yana idam cezası uygulanmamıştır. Ne var ki darbe hukukunun yaşandığı süreçlerde idamlar, darbecilerin cezalandırma, darbenin yapılmasını meşrulaştırma nedenleri haline gelmişlerdir.

Tarih içinde bütün idam cezalarının verilmesinin altında siyasi nedenlerin yattığı bugün artık herkesçe kabul edilmektedir.

İdam cezası, suçu önlesin, caydırıcı olsun ve ibret olsun diye veriliyor. Oysa bugün çağdaş ceza hukukunda suçlunun ıslahı ön plandadır. İdam cezası ile ibret ve ıslah olanağı yoktur. İnsanların en kutsal hakkı olan yaşam hakkının alınmasından sonra bir daha geriye dönüş olmayacağı için ıslahı da söz konusu olamaz.

Bunun için idam cezaları toplumda uzun süre kanayan ve büyük huzursuzluklar yaratan yaralar açmaktadır. Maalesef yakın tarihimizde bile bunun örnekleri az değildir.

Bu örneklerden birisi de Deniz GEZMİŞ, Yusuf ASLAN ve Hüseyin İNAN'ın ölüm cezalarının yerine getirilmesine dair kanunun 2.5.1972 tarihinde TBMM tarafından onaylanmış olmasıdır.

Toplumsal gelişmeleri, o günün yaşanan karmaşık siyasal sürecini derinliğine tahlil etmeden, TBMM'nce verilen bu onaylama kararı toplumun vicdanını alabildiğince yaralamıştır. Geçmişte idam kararını verenler, infazı onaylayanlar, bugün açık yüreklilikle yapılanın yanlış olduğunu söylüyor, pişmanlık duyuyor, kararlarını savunamıyorlar.

Kanun teklifimiz, genç yaşta idam edilerek aramızdan ayrılan bu insanları geri getirecek değildir. Ancak bu kanunun mer-i kanunlar arasından çıkartılması toplumsal vicdanı kanatan yarayı bir ölçüde sarabilecek ve ulusça çok ihtiyacımız olan toplumsal barışa katkı yapacak ve de Türkiye'de demokrasi çitasının yükselmiş olduğunu, özgürlükler alanlarının genişletilmiş bulunduğunu bütün dünyaya gösterecektir.

**02.05.1972 TARİH VE 1586 SAYILI "DENİZ GEZMİŞ, YUSUF ASLAN VE HÜSEYİN
İNAN'IN ÖLÜM CEZALARININ YERİNE GETİRİLMESİNE DAİR KANUN'UN"
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 : 02.05.1972 tarih ve 1586 sayılı "Deniz GEZMİŞ, Yusuf ASLAN ve Hüseyin İNAN'ın ölüm cezalarının yerine getirilmesine Dair Kanun'un" yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2: Bu kanun yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3: Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

